МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

Факультет культурології та соціальних комунікацій
Кафедра цифрових комунікацій та інформаційних технологій

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету культурології
та соціальних комунікацій
_____Наталя КОРЖИК
«28» серпня 2025 р.

Робоча програма

Соціальна інформатика

Галузь знань – В Культура, мистецтво та гуманітарні науки

Спеціальність – В13 Бібліотечна, інформаційна та архівна справа

Освітньо-професійна програма – Інформаційно-аналітична діяльність

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Харків, 2025

Розробник: Кобєлєв О. М. доктор наук із соціальних комунікацій, професор, професор кафедри цифрових комунікацій та інформаційних технологій

Мова навчання — українська.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри цифрових комунікацій та інформаційних технологій

Протокол № 1 від «25» серпня 2025 року

Завідувач кафедри цифрових комунікацій та інформаційних технологій

_____ Мар'їна О. Ю.
(підпис) (прізвище та ініціали)

«25 » серпня 2025 року

Робочу програму затверджено на засіданні ради факультету культурології та соціальних комунікацій

Протокол № 1 від « 27» серпня 2025 року

Голова ради факультету _____ Наталя КОРЖИК___
(підпис) (Власне ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><th rowspan="2">Найменування показників</th><th rowspan="2">Галузь знань, напрям підготовки, ступінь</th><th>Характеристика навчальної дисципліни</th></tr>
<tr><th>денна форма навчання</th></tr>
<tr><td rowspan="2">Кількість кредитів – 6</td><td>Галузь знань
В Культура, мистецтво та гуманітарні науки</td><td rowspan="2">Обов’язкова</td></tr>
<tr><td>Спеціальність
В13 Бібліотечна, інформаційна та архівна справа</td></tr>
<tr><td rowspan="2"></td><td rowspan="4">Спеціалізація:
(освітня програма)
Інформаційно-аналітична діяльність</td><td>Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>1-й</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Загальна кількість годин 180</td><td>Семестр</td></tr>
<tr><td>1-й</td></tr>
<tr><td rowspan="10">Тижневих годин для денної форми навчання – 4
аудиторних – 60
самостійної роботи здобувача – 120</td><td rowspan="10">Другий (магістерський) рівень вищої освіти</td><td>Лекції</td></tr>
<tr><td>30 год.</td></tr>
<tr><td>Практичні</td></tr>
<tr><td>16 год.</td></tr>
<tr><td>Семінарські</td></tr>
<tr><td>14 год.</td></tr>
<tr><td>Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>120 год.</td></tr>
<tr><td>Вид контролю:</td></tr>
<tr><td>іспит</td></tr>
</table>

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика навчальної дисципліни «Соціальна інформатика» передбачає:
- систематичне виконання завдань, передбачених робочою програмою та силабусом навчальної дисципліни;
- дотримання Правил внутрішнього розпорядку для осіб, які здобувають вищу освіту в ХДАК (https://ic.ac.kharkov.ua/norm_base/pvr/pravila_s_20.pdf);
- дотримання принципів академічної доброчесності;
- дотримання правил етичного використання штучного інтелекту;
- дотримання норм академічного спілкування;
- попередження викладача у разі виникнення непереборних обставин, які унеможливлюють присутність на занятті та/або вчасне виконання завдань, які передбачені навчальною дисципліною;
- надання викладачем розгорнутого зворотного зв'язку щодо виконаних здобувачем робіт та їх оцінювання;
- можливість відкритого обговорення спірних питань.

Детальну інформацію щодо принципів академічної доброчесності можна знайти на офіційному сайті ХДАК за покликанням https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/acad_dobr/acad_dobr.html; Кодекс академічної доброчесності ХДАК - https://ic.ac.kharkov.ua/norm_base/kodeks_ad/kodeks_ad.html).

Детальну інформацію щодо політик запобігання/протидії булінгу (цькуванню) - у Положенні про політику запобігання і протидії булінгу (цькуванню) у ХДАК за покликанням https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_pzpb22.pdf; щодо вирішення конфліктних ситуацій - у Положенні про політику і процедури вирішення конфліктних ситуацій в освітньому процесі в ХДАК (https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_ppvks2.pdf).

Правила етичного використання штучного інтелекту

Принципи відповідального та етичного використання ШІ в академічній діяльності учасників освітнього процесу ХДАК визначено в Положенні про використання технологій штучного інтелекту в освітньому процесі, науковій та мистецькій діяльності ХДАК: https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_shi_26.pdf.

У процесі освоєння навчального курсу дозволяється використання ШІ як допоміжного ресурсу під час аналізу даних, проведення дискусій, обговорення ідей, вдосконалення стилю висловлювання та розширення лексичного запасу, автоматизованої перевірки граматики, структури та стилю своїх письмових робіт, створення мультимедійних матеріалів (анімації, відео чи інтерактивних презентацій), опрацювання та перекладу матеріалів іноземними мовами, пошуку релевантних наукових джерел за заданими критеріями, розробки ігрових сценаріїв, що сприяє розумінню різних ситуацій та розвитку стратегічного мислення, тощо.

Водночас виконані здобувачами освіти завдання мають бути результатом власної оригінальної роботи. Неприпустимим є видання тексту, згенерованого ШІ або перефразованого ШІ вмісту інших джерел, за власну роботу.

Здобувач освіти зобов'язаний критично перевіряти, редагувати та верифікувати будь-який контент від ШІ перед його використанням в навчальній роботі. Механічне відтворення генерованого тексту без аналізу є неприпустимим.

Приховування факту використання ШІ є порушенням норм академічної доброчесності.
У разі використання ШІ при виконанні усних чи письмових завдань здобувач освіти зобов'язаний повідомити про це викладача. Автор зобов'язаний зазначити факт використання ШІ в тексті роботи (наприклад, наприкінці практичної/самостійної роботи тощо), застосувавши таке формулювання:
«При підготовці цієї роботи автор використовував інструмент штучного інтелекту [назва, версія] (дата звернення: [дата]) для [мета: граматичне редагування тексту / систематизація джерел / інше]. Основний зміст роботи, включаючи аналіз, інтерпретацію даних і висновки, є результатом самостійної інтелектуальної праці автора. Автор перевірив та верифікував усі матеріали, отримані за допомогою ШІ.».
Під час виконання тестових завдань використання ШІ не дозволяється.

Перезарахування результатів неформальної та/або інформальної освіти

Можливість перезарахування результатів неформальної та/або інформальної освіти врегульовано Положенням про порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти у ХДАК. Відповідно до п.1.6. зазначеного Положення визнання результатів неформального та/або інформального навчання особи закладом освіти передбачає такі процедури:
- подання особою заяви щодо визнання;
- ідентифікацію задекларованих у письмовій формі особою результатів неформального та/або інформального навчання, які підлягають оцінюванню закладом освіти;
- оцінювання задекларованих результатів навчання особи;
- прийняття рішення про визнання та зарахування особі відповідних освітніх компонентів (складових освітніх компонентів) освітньої програми або відмову у визнанні.

У якості результатів неформальної та/або інформальної освіти, які можуть бути перезараховані у разі наявності підтверджуючих документів, можуть виступати, наприклад, участь у вебінарах, майстер-класах, самостійне проходження відповідних навчальних та/або практичних курсів, в т.ч. в форматі онлайн на відкритих платформах, участі в наукових конференціях або результати відповідної практичної діяльності за фахом тощо за умови їх відповідності змісту тем, які включені до дисципліни «Соціальна інформатика», а також надання підтверджуючих документів. Максимально можлива кількість балів – 5 (за тему).
Детальна інформація щодо процедури та порядку зарахування представлена у Положенні про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти у ХДАК

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Місце навчальної дисципліни в освітній програмі. «Соціальна інформатика» є обов'язковою для підготовки фахівців за освітньою програмою «Інформаційно-аналітична діяльність», вона формує комплекс загальних та спеціальних компетентностей, необхідних для кваліфікованого володіння теоретичними, організаційно-методичними, техніко-технологічними засадами формування бібліотечно-інформаційних ресурсів — основи функціонування бібліотеки як соціокомунікаційного інституту. Вона в контексті сучасних досягнень теорії бібліотекознавства, соціальних комунікацій, методології наукового дослідження та академічної доброчесності, іноземної мови (за професійним спрямуванням), аналітики тексту, посилює теоретичну та практичну професійну підготовку магістрів спеціальності «Інформаційно-аналітична діяльність».

Метою викладання навчальної дисципліни «Соціальна інформатика» є ознайомлення здобувачів із теоретичними та методологічними основами соціальної інформатики як науки, поглиблення знань у галузі фундаментальних та прикладних соціоінформаційних досліджень, формування у здобувачівсистемних уявлень про принципи, методи, закономірності інформаційного забезпечення суспільного життя, незалежно від галузевого характеру інформаційних систем, носіїв і каналів розповсюдження за сучасних умов інформатизації суспільства та його підсистем.

Загальні та фахові компетентності, які формує дисципліна (відповідно до освітньо-професійної програми).

Серед **професійних компетентностей**:

Загальні компетентності	ЗК1). Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу
	ЗК3). Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК5). Здатність відстежувати тенденції розвитку предметної сфери шляхом проведення аналізу інформаційних потоків та масивів.
	СК6). Здатність застосовувати комп'ютерні технології з метою вдосконалення професійної діяльності, розуміти принципи проектування та функціонування автоматизованих БД, семантичного вебу, веб-сервісів та соціальних медіа.
	СК12). Здатність здійснювати інформаційний моніторинг.

Серед **програмних результатів**, які формуються в процесі вивчення навчальної дисципліни (відповідно до освітньо-професійної програми):

Програмні результати навчання	ПРН1. Формувати стратегії системної організації, модернізації, підвищення ефективності управління інформаційною, бібліотечною та архівною діяльністю.
	ПРН4. Застосовувати технології створення та підтримки функціонування електронних бібліотек та архівів, вивчення та задоволення інформаційних потреб користувачів.
	ПРН6. Володіти методиками бібліо- та вебометричного аналізу інформаційних потоків та масивів.
	ПРН7. Розробляти моделі предметної галузі, застосовувати принципи проектування автоматизованих БД, семантичного вебу, веб-сервісів та соціальних медіа в інформаційній діяльності.
	ПРН11. Застосувати законодавчі та нормативні документи, що регулюють функціонування інформаційної сфери.

	ПРН12. Використовувати знання та навички щодо проведення збору даних, моделювання документно-інформаційних систем і їх ресурсів при аналізі конкурентоспроможності установи.
	ПРН15. Застосовувати законодавство, що регулює управління авторськими правами в інформаційній галузі.

Для успішного опанування дисципліни «Соціальна інформатика» здобувач зобов'язується:

1. Навчальна діяльність:

- Регулярно та вчасно виконувати всі навчальні завдання.
- Самостійно відпрацьовувати пропущені заняття з наданням результатів у встановленій формі.

2. Організаційні вимоги:

- Дотримуватися правил відвідування занять.
- Відповідально ставитися до використання електронних пристроїв.
- Дотримуватися встановлених дедлайнів.
- Своєчасно повідомляти про відсутність через хворобу чи академічну мобільність.

3. Етичні норми:

- Суворо дотримуватися принципів академічної доброчесності.
- Активно протидіяти будь-яким проявам булінгу.
- Сприяти конструктивному вирішенню конфліктних ситуацій.

4. Нормативна база:

Навчальний процес регулюється наступними документами ХДАК:

Правила внутрішнього розпорядку для осіб, які здобувають вищу освіту в Харківській державній академії культури : сайт. URL: https://ic.ac.kharkov.ua/norm_base/pvr/pravila_s_20.pdf

- Академічна доброчесність : сайт. URL: https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/acad_dobr/acad_dobr.html
- Кодекс академічної доброчесності Харківської державної академії культури : сайт. URL: https://ic.ac.kharkov.ua/norm_base/kodeks_ad/kodeks_ad.html
- Положення про політику запобігання і протидії булінгу (цькуванню) у ХДАК : сайт. URL: https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_pzpb22.pdf
- Положення про політику і процедури вирішення конфліктних ситуацій в освітньому процесі в ХДАК : сайт. URL: https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_ppvks2.pdf
- Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти у ХДАК : сайт. URL: https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_pvrn_23.pdf

2. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Соціальна інформатика як наука та сфера діяльності

Феномен інформаційного суспільства. Всебічність інформаційних процесів. Новітні інформаційні технології та їх вплив на трансформацію суспільних взаємовідносин. Технологічні та гуманітарно-гуманістичні підходи до формування соціоінфосфери. Поняття про ноосферу.

Визначення та завдання науки. Функції науки: описова, гносеологічна, прогностична. Властивості науки: об'єктивність, впорядкованість, раціональність, всеохопленість, інтернаціональність, конвенціональність, уніфікованість, спадкоємність, діахронічність, прискореність, безмежність, непередбачуваність та ін. Рівні та процеси інституціоналізації наукового знання.

Основні ознаки науки: наявність власного предмета, теорії, законів. Додаткові ознаки науки. Об'єкт, предмет, мета і завдання, понятійний апарат, методологія, методи. структура соціальної інформатики. Передумови виникнення соціальної інформатики.

Співвідношення та зв'язок соціальної інформатики з іншими науками та галузями знань: соціальними комунікаціями, інформаціологією, соціологією, культурологією, психологією, музеєзнавством, архівознавством, книгознавством, бібліотекознавством, бібліографознавством, документалістикою та ін. Місце соціальної інформатики в системі дисциплін соціокомунікативного циклу.

Порівняльний аналіз сучасних концепцій та визначень соціальної інформатики як науки. Сучасні дискусії щодо статусу та структури соціальної інформатики. Значення та перспективи розвитку соціальної інформатики. Сучасна структура предметної області соціальної інформатики.

Тема 2. Соціальна інформація – основа соціального наслідування

Сутність і визначення соціальної інформації. Джерела соціальної інформації. Соціальна інформація як найвищий тип інформації. Інформаційні основи біологічного і соціального управління. Генетичний і соціальний потоки інформації в історії людства. Соціальна інформація як база соціального наслідування. Особливості соціальної інформації і її рівні. Загальні проблеми класифікації соціальної інформації. Аналіз існуючих класифікацій соціальної інформації. Інформація про сучасність і майбутнє. Класифікація інформації про сучасність. Класифікація інформації про майбутнє. Форми існування соціальної інформації. Характеристика технологій представлення соціальної інформації: документні, інформаційні засоби. Соціальний інтелект: уявлення. Визначення, механізм функціонування. Можливості відображення апаратними засобами. Роль системи соціальних комунікацій в розвитку соціального інтелекту.

Тема 3. Соціальна інформатика як сфера діяльності

Складові елементи соціально-інформаційної діяльності. Визначення інформаційно-насиченої діяльності. Об'єкти інформатизації. Програми інформатизації України, США та ін. Передумови і умови інформатизації в Україні: технічний, економічний, соціально-психологічний, політичний аспекти. Рівні, етапи інформатизації. Конверсійність програмного забезпечення. Індустрія інформаційної техніки і технології. Техніка зв'язку. Інновації в соціально-інформаційній діяльності. Управління, організація, кадри, економіка соціуму на рівні інформаційної цивілізації.

Тема 4. Соціальні завдання інформатизації

Стратегічні напрями інформатизації. Їх обгрунтування. Проблема виховання інформаційної культури. Мета, рівні, завдання. Формування нової суспільної свідомості. Формування системи управління соціально-інформаційними процесами. Організація використання документно-інформаційних ресурсів: техніка і технологія. Складові процесів інформатизації суспільства: медіація, комп'ютеризація, інтелектуалізація. Управління, техніка та технологія функціонального забезпечення інформатизації. Завдання автоматизації різних видів діяльності. Можливості та обмеженість автоматизації.

Тема 5. Управління соціальною інформацією як фактор формування культурного середовища

Роль інформації в управлінні суспільством. Єдність управління й інформації. Інформація як інструмент соціального управління. Значення інформації як засобу соціального регулювання. Функціональне визначення соціальної інформації. Соціальна технологія: сутність та поняття. Вимоги до соціальної інформації. Інформаційне забезпечення управлінських рішень. Соціальне управління в інформаційному просторі. Зміст соціально-технологічного підходу. Принципи соціального інформаційного управління.

Тема 6. Інформаційна інфраструктура суспільства

Поняття інформаційної інфраструктури суспільства. Основні компоненти інформаційної інфраструктури суспільства. Генератори інформаційних ресурсів сучасного суспільства. Основні тенденції розвитку інформаційної інфраструктури суспільства. Інформаційне суспільство. Інформаційні магістралі та супермагістралі. Завдання бібліотечно-інформаційної підсистеми. Забезпечення бібліотечно-інформаційною системою інформаційного та когнітивного насичення інформаційних магістралей. Підсистема науково-технічної інформації. Освітня підсистема. Інформаційні системи і мережі.

Тема 7. Інформаційні ресурси суспільства

Поняття інформаційного ресурсу. Види інформаційних ресурсів. Інформаційні ресурси як джерело інноваційних перетворень у суспільстві. Поняття сутність і структура інформаційного потенціалу. Стратегічне значення розвитку інформаційного потенціалу суспільства. Інформаційна техносфера сучасного суспільства та проблема визначення рівня її розвитку. Системно-організаційні засади конструювання нових соціальних реальностей. Системно-технологічні можливості організації інформаційних ресурсів сучасного суспільства.

Тема 8. Інформаційне суспільство та проблеми його формування

Феномен інформаційного суспільства та його визначення. Концепції інформаційного суспільства. Критерії переходу суспільства до інформаційної стадії розвитку. Основні характеристики інформаційного суспільства. Сутність інформаційної кризи. Механізми і напрями формування інформаційного суспільства. Інформатизація як механізм формування інформаційного суспільства. Наслідки інформатизації суспільства. Соціальна структура суспільства з інформаційної точки зору. Інформаційна економіка: сутність та особливості. Основні компоненти інформаційної економіки. Структура і основні тенденції розвитку інформаційної економіки.

Тема 9. Інформаційний спосіб життя людства

Формування інформаційного середовища. Уявлення про інформаційний ландшафт. Інформаційна безпека життєдіяльності. Уявлення про інформаційний простір – соціоінфосферу. Інформаційні права. Формування глобального інформаційного простору. Характеристика інфоноосфери, соціоінфосфери, інфокосма. Інформаційна екологія. Інформаційна культура сучасного суспільства.

3. Структура навчальної дисципліни

№ з/п	Назва розділів, тем	Усього год.	Лекцій	Сем.	Практ.	Сам. роб.	Форми контр.
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Соціальна інформатика як дослідницька галузь	20	2	2	2	14	перевірка с/р, опитув. на семінарі
2	Соціальна інформація – основа соціального наслідування	24	4	2	4	14	опитув. на семінарі; перевірка практ. і с/р.
3	Соціальна інформатика як сфера діяльності	16	2		2	14	перевірка с/р.
4.	Соціальні завдання інформатизації	22	4	2		14	опитув. на семінарі; перевірка практ. і с/р.
5.	Управління соціальною інформацією як фактор формування культурного середовища	18	2		2	14	перевірка с/р.
6.	Інформаційна інфраструктура суспільства	22	4	2	2	14	перевірка практ. і с/р., опитув. на семінарі
7.	Інформаційні ресурси суспільства	20	4	2	2	12	перевірка практ. і с/р;
8.	Інформаційне суспільство та проблеми його формування	20	4	2	2	12	перевірка практ. і с/р
9.	Інформаційний спосіб життя людства	18	4	2		12	перевірка с/р, опитув. на семінарі
	Усього годин	**180**	**30**	**14**	**16**	**120**	**іспит**

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Взаємозв'язки соціальної інформатики з іншими науковими дисциплінами	2
2	Видовий склад потоків соціальної інформації	2
3	Проблеми інформатизації в Україні	2
4	Можливості інтеграції в інформаційній інфраструктурі суспільства	2
5	Інформаційні ресурси як джерело інноваційних перетворень у суспільстві.	2
6	Концепції інформаційного суспільства	2
7	Інформаційний простір України і проблеми інформаційної безпеки	2
	Разом	14

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сучасні дискусії щодо статусу та структури соціальної інформатики	2
2	Аналіз існуючих видів соціальної інформації	4
3	Визначення та аналіз стратегічних напрямів інформатизації	2
4	Аналіз вітчизняного законодавства з інформації та інформатизації.	2
5	Аналіз компонентів інформаційної інфраструктури суспільства	2
6	Аналіз видів інформаційних ресурсів	2
7	Інформаційна культура	2
	Разом	16

6. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Сучасні дискусії щодо статусу та структури соціальної інформатики	14
2.	Сучасні дискусії щодо інформації, соціальної інформації та її класифікації	14
3.	Загальна характеристика соціальної інформатики як сфери діяльності	14
4.	Інформатизація як закономірний глобальний процес розвитку цивілізації	14
5.	Проблеми оптимізації управління соціальною інформацією з метою формування культурного середовища	14
6.	Проблеми забезпечення бібліотечною системою інформаційного та когнітивного насичення інформаційних магістралей	14
7.	Інформаційна техносфера сучасного суспільства	12
8.	Інформаційна економіка: сутність та особливості	12
9.	Характерні ознаки інформаційного способу життя людини	12
	Разом	120

7. Форми поточного та підсумкового контролю

Форми контролю

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів з навчальної дисципліни здійснюється за накопичувальною системою. Підсумкова оцінка є сумою балів, отриманих здобувачем за результатами поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль:

- - робота на семінарському занятті (виступ з доповіддю та/або презентацією, наочна демонстрація, участь в обговореннях);
- - презентації за змістом відповідної теми;
- - письмові відповіді на поставлені питання;
- - написання есе;
- - звіт про практичну роботу;
- - звіт про самостійну роботу
- - виступ з доповіддю в рамках неформальної освіти.

Підсумковий контроль:

- екзамен (у формі тестування).

Поточний контроль з цієї навчальної дисципліни проводиться в таких формах: активна робота на лекційних заняттях; активна участь у виконанні завдань на семінарських заняттях; виконання та захист практичних та самостійних робіт; експрес-опитування.

Підсумковий/семестровий контроль проводиться у формі семестрового екзамену. Семестрові екзамени – форма оцінювання підсумкового засвоєння здобувачами теоретичного та практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни, що проводиться як контрольний захід.

Оцінювання знань здобувача під час семінарських та практичних занять та виконання самостійних робіт проводиться за накопичувальною системою. Відсутність тієї або іншої складової знижує кількість балів. Під час оцінювання виконаних завдань увага також приділяється якості, самостійності та своєчасності здавання виконаних завдань викладачу, згідно з графіком навчального процесу. Якщо якась із вимог не буде виконана, то бали будуть знижені.

Критерії оцінювання позааудиторної самостійної роботи здобувачів. Загальними критеріями є: глибина знань, рівень мислення, вміння систематизувати знання за окремими темами, вміння робити обґрунтовані висновки, володіння категорійним апаратом, навички і прийоми виконання практичних завдань, вміння знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію та оброблення, самореалізація під час лекційних та лабораторних занять.

Критеріями оцінювання є: здатність проводити критичне та незалежне оцінювання певних проблемних питань; вміння пояснювати альтернативні погляди та наявність власної точки зору, позиції на певне проблемне питання; застосування аналітичних підходів; якість і чіткість викладення міркувань; логіка, структуризація та обґрунтованість висновків щодо конкретної проблеми; самостійність виконання роботи; грамотність подання матеріалу; використання методів порівняння, узагальнення понять та явищ; оформлення роботи.

Підсумковий контроль знань та компетентностей здобувачів з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення семестрового екзамену. Екзаменаційний білет (тест)

охоплює програму дисципліни і передбачає визначення рівня знань та ступеня опанування здобувачами компетентностей отриманих після проходження відповідного модулю.

Завданням екзамену є перевірка розуміння здобувачем програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, вміння формулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо. В умовах реалізації компетентнісного підходу екзамен оцінює рівень засвоєння здобувачем компетентностей, що передбачені кваліфікаційними вимогами.

Підсумкова оцінка за екзамен є сумою оцінок за кожне завдання. Здобувач не може бути допущений до складання екзамену, якщо кількість балів, одержаних за результатами перевірки успішності під час поточного контролю впродовж семестру, в сумі не досягла 35 балів.

Після екзаменаційної сесії декан факультету видає розпорядження про ліквідацію академічної заборгованості. У встановлений термін здобувач добирає залікові бали. здобувача слід вважати атестованим, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60.

Максимально можлива кількість балів за поточний контроль впродовж семестру – 60.

Результат семестрового екзамену оцінюється в балах (максимальна кількість – 40 балів) і проставляється у відповідній графі екзаменаційної «Відомості обліку успішності». Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується як сума з оцінок отриманих під час екзамену, та отриманих під час поточного контролю.

Підсумкове (екзаменаційне) тестування з дисципліни «Соціальна інформатика» включає в себе 20 запитань, які передбачають обрання однієї або кількох правильних відповідей з запропонованих варіантів (кожна правильна відповідь оцінюється в 2 бали).

Методи навчання

Використовуються такі методи:

пояснювально-ілюстративний (демонстрація ілюстрацій, візуальний супровід лекційних і семінарських занять через презентації, демонстрацію відеофрагментів, відеолекція),

репродуктивний (оглядова, тематична лекція, фронтальна бесіда на семінарі),

метод проблемного викладання (постановка проблемних питань на лекції або проблемних задач на семінарському занятті, проблемна лекція, кейси),

частково-пошуковий (евристична бесіда, аналіз текстів першоджерел на семінарському занятті, постановка завдань з пошуку візуального або фактичного матеріалу в аудиторії через смартфон).

Для самостійної роботи використовується *також дослідницький метод*:

– підготовка повідомлення /доповіді (з презентацією/або без неї),

– пошук візуального матеріалу в Інтернеті за тематикою навчальної дисципліни, розміщення візуальних матеріалів в електронному НМКД або у формі постів у соціальних мережах.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Можлива кількість балів, набраних до підсумкової форми контролю:

- робота на семінарському занятті – 1-3; 7 семінарів – до 21 бали;
- виконання практичного завдання – 1-3; 7 практичних завдань – до 21 балів;
- звіт про самостійну роботу – 2; 9 самостійних робіт – до 18 балів;
- за виступ з доповіддю в рамках неформальної освіти додаються додаткові бали в обсязі до 10%.

Можлива кількість балів, набраних до підсумкової форми контролю: до 60 балів.

Екзамен – 40 балів.

Бали за темами									Іспит	Сума
Т.1	Т.2	Т.3	Т.4	Т.5	Т.6	Т.7	Т.8	Т.9	40	100
8	8	5	5	5	8	8	8	5		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	**A**	відмінно	зараховано
82-89	**B**	добре	
74-81	**C**		
64-73	**D**	задовільно	
60-63	**E**		
35-59	**FX**	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	**F**	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. Навчально-методичне забезпечення

НМКД в авторському класі та на платформі Moodle.

10. Рекомендована література

Обов'язкова

1. Соціальна інформатика : конспект лекцій до курсу для здобувачів першого (бакалавр.) рівні вищої освіти галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спец. 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» освітньої програми «Управління цифровою інформацією» / Харків. держ. акад. культури ; [уклад. О. М. Кобєлєв]. Харків : ХДАК, 2023. 62 с.
2. Соціальна інформатика [Електронний ресурс] : програма та навч.-метод. матеріали до курсу для студ. спец. 029 "Інформ., бібл. та арх. справа" / М-во культури і туризму України, Харків. держ. акад. культури, Каф. інформ., бібл. та арх. справи ; [уклад. О. М. Кобєлєв]. Харків : ХДАК, 2018. 45 с. — Z:\RepHDAK\Комплекс навчально-методичних матеріалів ХДАК\pdf-2018\Соціальна інформатика_2018.pdf.
3. Бережна С., Коробкіна О. Цифровізація наукової бібліотеки ЗВО: сучасний стан та перспективи. Новий Колегіум. 2023. Том 3, № 111. С. 55–59. https://doi.org/10.30837/nc.2023.3.55
4. Думанський Н. Інформаційна система формування контенту наукової бібліотеки. Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. 2025. Вип. 74. С. 75–89. https://doi.org/10.15407/np.74.075
5. Думанський Н. О. Інформаційна модель користувача бібліотеки. Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю «Інформологічні, документознавчі,

бібліотекознавчі та архівознавчі студії в сучасному світі». 2022. С. http://repository.mu.edu.ua/jspui/handle/123456789/4911
6. Думанський Н. О. Штучний інтелект у творчих індустріях: виклики та авторські права. Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю «Студії з інформаційної науки, соціальних комунікацій та філології в сучасному світі». 2024. С. 263–266. URL: https://mu.edu.ua/storage/MSU/pages/conferences/2024/Студії з інформаційної науки, соціальних комунікацій та філології в сучасному світі (ФФМК МДУ, 2024-10-24).pdf
7. Думанський Н. О., Добровольська В. В. Вплив соціальних мереж та інших онлайн-платформ на процес каталогізації бібліотечних фондів. Міжнародна наукова конференція «Інформація, комунікація, суспільство». 2023. С. 69–70. URL: https://skid.lpnu.ua/wp content/uploads/2023/05/ICS2023_Proceedings.pdf#page=69
8. Думанський Н. О., Кравець Р. Б. Концепції розроблення віртуальних помічників. Вісник Харківської державної академії культури. 2025. Вип. 67. С. 280–290. https://doi.org/10.31516/2410-5333.067.19
9. Колоскова Г. В. Бібліотечно–інформаційні комунікації як засіб забезпечення інформаційних потреб віддалених користувачів. Вісник Книжкової Палати. 2020. № 8. С. 23–30.
10. Колоскова Г. В. Дніпропетровська ОУНБ як центр інтеграції інформаційних ресурсів в електронному просторі Дніпропетровського регіону. Вісник Книжкової Палати. 2019. № 8. С. 30–37.
11. Колоскова Г. В. Інформаційна інфраструктура як основа бібліотечно–інформаційного потенціалу міста Дніпра. Вісник книжкової палати. 2019. № 1. С. 31–35.
12. Колоскова Г. В., Кобєлєв О. М. Бібліотечно–інформаційний потенціал м. Дніпро: сучасний стан та перспективи розвитку. International Journal of Innovative Technologies in Social Science. 2021. № 3 (31). URL: https://doi.org/10.31435/rsglobal_ijitss/30092021/7670
13. Кравець Л. Модернізація системи функцій бібліотек в умовах гібридних загроз. Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук. 2023. Вип. 12. 7654.12.2023.293583
14. Левченко Н., Костина І. Інноваційні підходи бібліотеки закладу вищої освіти в системі забезпечення якості освітньої діяльності. Наукові праці 179 Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. 2024. Вип. 70. С. 183–193.
15. Литвин С., Добровольська С. Хмарні сервіси в бібліотеках України: проблема безпеки даних і ресурсів в умовах цифрової трансформації. Вісник Книжкової палати України. 2025. №4. С. 45-55. https://doi.org/10.36273/2076-9555.2025.4(345).45-52
16. Литвин С. Інформаційна діяльність українських бібліотек: баланс між законодавчими вимогами та потребами користувачів. Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. 2024. Вип. 73. С. 431-446. https://doi.org/10.15407/np.73.431
17. Половинчак Ю. Соціокомунікаційні аспекти української книжкової культури в епоху цифрових та суспільних трансформацій: сучасні тенденції, виклики і перспективи. Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. 2024. Вип. 70. С. 23-35. https://doi.org/10.15407/np.70.023 57.
18. Половинчак Ю., Бондаренко В. Мобільні застосунки в контексті сучасних читацьких практик. Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. 2024. https://doi.org/10.15407/np.71.242 Вип. 71. С. 242-265. 58.
19. Прокопенко Л. І., Горбань Ю. І. Мобільні застосунки як інструмент оптимізації та забезпечення онлайн-обслуговування інформаційних потреб користувачів бібліотек. Документознавство. Інформологія. Бібліотекознавство. 2025. № 4. С. 89–96. https://doi.org/10.32461/2409-9805.4.2025.351591

20. Самохіна Н. Технологічна модель організації електронних інформаційних ресурсів у бібліотеках // Бібліотека. Наука. Комунікація. Розвиток бібліотечно–інформаційного потенціалу в умовах цифровізації : матеріали міжнародної наукової конференції, м. Київ, 6–8 жовтня 2020 р. URL: file:///C:/Users/Galina/Downloads/er–0003836.pdf

Додаткова

21. Воскобойнікова-Гузєва О. В. Стратегії розвитку бібліотечно-інформаційної сфери України: генезис, концепції, модернізація : монографія / наук. ред. Г. І. Ковальчук. Київ : Академперіодика, 2014. 362 с.
22. Гарагуля С. Бібліотеки в інформаційному суспільстві: орієнтація на користувача. Бібліотечний вісник. 2014. № 6. С. 17–23.
23. Кобєлєв О. М. Інформаційно-аналітичний сервіс як вектор розвитку сучасних бібліотек "// Вісник Харківської державної академії культури : зб. наук. пр. / М-во культури і туризму України, Харк. держ. акад. культури ; [ред. кол.: В. М. Шейко та ін.]. Х., 2019. Вип. 54. С.62-72
24. Кобєлєв О. М. Соціальна інформатика у системі підготовки бакалаврів з інформаційної, бібліотечної та архівної справи // Культурологія та соціальні комунікації: інноваційні стратегії розвитку : прогр. міжнар. наук. конф. (21–22 листоп. 2019 р.) / Під ред. проф. В. М. Шейка та ін. Харків : ХДАК, 2019. URL: https://ic.ac.kharkov.ua/nauk_rob/konfer/konfer/KSK-2019/Program-2019.pdf
25. Колоскова Г. В. Бібліотечно–інформаційний потенціал м. Дніпра як складова електронного інформаційного потенціалу Дніпропетровського регіону. Короленківські читання – 2019. Бібліотеки, архіви, музеї: конвергентна цифрова комунікація, кросмедійність, клієнт орієнтованість : матеріали XXII всеукраїнської наук.–практ. конф., м. Харків, 24 жовтня 2019 р. URL: https://drive.google.com/file/d/1aSNA1BOme3wtrSwmx_v6HjDSHHWCFzuT/view
26. Колоскова Г. В. Бібліотечно–інформаційні ресурси регіону в умовах пандемії: сучасний стан та перспективи розвитку. Короленківські читання – 2020. «Бібліотеки, архіви, музеї : історичний досвід та актуальні тенденції розвитку» : матеріали XXIII всеукр. наук.-практ. конф. Харків : ХДНБ ім. В. Г. Короленка, 2020. URL: https://padlet.com/nmr_hdnb/pfdltqtnw2q0
27. Колоскова Г. В. Веб–сайт ДОУНБ як сучасний інформаційно-комунікаційний канал для віддаленої аудиторії користувачів. Культура та інформаційне суспільство XXI століття : матеріали всеукр. наук.-теорет. конф. молодих учених, 18–19 квітня 2019 р. Харків : ХДАК, 2019. С. 336–338.
28. Колоскова Г. В. Електронна складова бібліотечно-інформаційного потенціалу Дніпра: сучасний стан та перспективи розвитку. Культура та інформаційне суспільство XXI століття : матеріали всеукр. наук.-теорет. конф. молодих учених, м. Харків, 23–24 квітня 2020 р. Харків : ХДАК, 2020. С. 185–187.
29. Матвієнко О. "Соціальна інформатика": наукова та освітня спеціальність в Україні / Оксана Матвієнко, Михайло Цивін // Вісн. Кн. палати. 2011. № 3. С. 31-35.
30. Національні інформаційні ресурси. Проблеми формування, розвитку, управління і використання / В. В. Петров, О. В. Нестеренко, М. Г. Монастирецький та ін. // Реєстрація, зберігання, і обробка даних. 2001. №2. С. 38-49.
31. Орлов П. І. Інформація та інформатизація: нормативно-правове забезпечення / П. І. Орлов. Х.: Вид-во Ун-ту внутр. справ, 2000. С. 3-202.
32. Парафійник Н. І. Документно–інформаційні комунікації: навч. посіб. Х. : Нац. Аерокосм. ун-т «Харк.авіац. ін-т», 2010. 57 с.
33. Філіпова Л. Я. Наукові школи соціальної інформатики та напрями її розвитку в Україні / Л. Я. Філіпова // Вісник Харківської державної академії культури : зб. наук. пр. / М-во культури України, Харк. держ. акад. культури ; [редкол.: В. М. Шейко (відп. ред.) та

ін.] ; за заг. ред. В. М. Шейка. Харків, 2014. Вип. 43. С. 80-87. http://www.ic.ac.kharkov.ua/RIO/v43/12.pdf.
34. Швецова-Водка Г. Бібліотекознавство в системі наук ноокомунікологічного циклу: термінологічний аспект / Галина Швецова-Водка // Бібл. вісн. 2019. № 5. С. 3-12. https://doi.org/10.15407/bv2019.05.003.
35. Швецова-Водка Г. М. Види інформації / Г. М. Швецова-Водка // Вісник ХДАК: зб. наук. праць. Вип. 6. Х. : ХДАК, 2002. С. 233–241.

Інформаційні ресурси Інтернет

1. Харківська державна академія культури : http://c.ac.kharkov.ua;
2. Національна бібліотека України В.І. Вернадського : http://www.nbuv.gov.ua;
3. Харківська державна наукова бібліотека ім. В. Г. Короленка : http://www.korolenko.kharkov.com;
4. Національна бібліотека України ім. Ярослава Мудрого : http://www. nplu.org.
5. Дія. Освіта. : https://osvita.diia.gov.ua/